ՏՆՕՐԷՆ - ԽՄԲԱԳՐԱՊԵՏ
Հ. ՄԱՄՈՒՐԵԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ՏԱՐԵԿԱՆ 500 ՂՐՇ.
ՎԵՑԱՄՍԵԱՅ 250 »
ԵՌԱՄՍԵԱՅ 150 »

Բաժանորդագրութիւնք կ'սկսին ամեն ամսոյ 1 ին և 15 ին

100 ՓԱՐԱ

ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ՄԱՄՈՒԼ

ՀԻՄՆԱԴԻՐ - Մ. ՄԱՄՈՒՐԵԱՆ

ՕՐԱԹԵՐԹ ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Fondateur
M. MAMOURIAN

Directeur-Rédacteur en chef
H. MAMOURIAN

"ARÉVÉLIAN MAMOUL,,
JOURNAL ARMÉNIEN
QUOTIDIEN

100 ՓԱՐԱ

ՅՈՒՍԱԼՔՈՒԵԼՈՒ ՉԷ...

Դեռ օրեր առաջ յուսալից էինք, որ Երևան ղրկուած պատուիրակներն պիտի յաջողին համաձայնութիւն մը գոյացնել և բառնալ այն կնճիռն որ շատ տխուր կերպով կ'ճնշէ մեր սրտերուն վրայ։

Դժբաղդաբար Բարիզէ հասած յուսատու լուրերն չիրագործուեցան և Թէքէեան և Տէր Ստեփանեան արդէն Պոլիս հասած, թերևս ճամբայ ելած ըլլան Բարիզ մեկնելու և իրենց բանակցութեանց տեղեկագիրը հաղորդելու, Ազգային պատուիրակութեան։

Անցի օրուան թերթով այդ բանակցութեանց խզումին վրայ համառօտ տեղեկութիւն մը հրատարակած էինք, «Ժողովուրդի Ձայն»էն առնելով։ Պոլսահայ թերթերէ ոմանք այս խզումին վրայ գրած են գրեթէ նոյնիմաստ տեղեկութիւններ։

Ինչպէս կերևի, բանակցութիւններն չեն խզուած, այլ ընդհատուած են և մեծ յոյս կայ որ Երևան ղրկուած պատուիրակներն, նոր հրահանգներ ստանալով կրկին վերադառնան Երևան։

Մենք չենք ուզեր, հիմնուելով թերթերու հրատարակութեանց բանակցութեանց մասին եզրակացութիւններու յանգել կամ վերլուծելու փորձել Երևանի մէջ պատահած անցուդարձերն, որովհետև մեծ յոյս ունինք թէ՝ ամեն պարագայի տակ, վերջիվերջոյ համաձայնութիւն մը կնքել կարելի պիտի դառնայ, եթէ չենք ուզեր խայտառակուիլ ամբողջ աշխարհի առջև։

Ցայտնի է արդէն որ Բարիզի Ազգ. պատուիրակութիւնը գիջողութիւններ ընելու տրամադիր կ'գտնուի, որպէսզի ազգին մէջ համագործակցութեան մը հաստատուն հիմերն դրուին և չենք կարծեր որ Երևանի դաշնակցական կառավարութիւնն յամառի իր տեսակէտներուն մէջ և մինչև վերջ պնդէ ու փափաքի առաջ քշել իր խօսքը, և այսպէս պառակտում մը յառաջ բերել ազգին մէջ։

Ահա ներկայ պարագային մէջ, անգամ մըն ալ կ'շեշտուի ժողովրդային հզօր կուսակցութեան մը պէտքը։ Եթէ Երևանի դաշնակցականներուն ապացոյցներ ունենային հաստատ ու շօշափելի, որ իրենց նման և նոյն իսկ իրենց մէ աւելի հզօր քաղաքական կուսակցութիւն մը գոյութիւն ունի իրենց դէմ, չենք կարծեր որ այդքան ալ շատ յամառէին իրենց տեսակէտներուն մէջ և տեղի չտային սկզբունքային հարկին առջև։

Որովհետև անուրանալի ճշմարտութիւն մըն է որ ամեն կուսակցութիւն, երբ իրմէ աւելի հզօրին դէմ կ'գտնուի, վերջին վայրկեանին տեղի կու տայ, որպէսզի իր հեղինակութիւնն վրայ չտայ և ժողովուրդին առջև իր վարկը չկորէ։

Դժբաղդաբար ժողովրդային կուսակցութեան անունն կայ ինք չկայ, այսինքն դեռ քանի մը կուսակցութիւններու միացումով, մէջ տեղ չդրուեցաւ որոշ ծրագիր մը և այսօր այդ կազմուելու վրայ եղող քաղ. կուսակցութեան պատճառաւ Ռամկավար կուսակցութեան ծրագիրն ալ առկախ կ'մնայ։ Իսկ վերակազմեալներն ամէնքէ աւելի խելացի եղան իրենց անունն բարեփոխելով և ծրագիրն հրատարակելով։

Դանդաղութիւնն և աւելորդ ունայնախօսութիւնները գիտենք թէ երբեմն շատ ձախաւեր դեր մը կատարած են մեր մէջ, սակայն պարագաներու ստիպողականութեան առջև՝ զանց առնելու էինք անոնք և գործ դրուելու էր մէջ տեղ. փոխանակ խօսքերու։

Այս ճշմարտութիւններն, որքան ալ դառն՝ պէտք է որ պաղ արեամբ մըտիկ ընեն; այն բոլոր կուսակցութիւններն, որոնք կը պատրաստուին ձուլուիլ և միանալ։ Զօրս հինգ ամիսէ ի վեր կարդացինք ու լսեցինք անոնց մեծադղորդ յայտարարութիւններն՝ սակայն ցայսօր, որ և է արդիւնաբեր գործ մը չտեսանք. և անոնց այդ վիճակէն ահա կ'օգտուին և իրաւունք ունին օգտուելու, զօրաւորագոյն ու կազմակերպուած կուսակցութիւններ։

Արագ և վճռական քայլեր առնելու բոպէներուն մէջ այսքան դանդաղիլ, յամենալ, ըմբռնելի չէ մեզի համար և մեզի նման խորհողներուն, հող կայ և մշակ չկայ, պատրաստակամութիւն կայ՝ սակայն շահագործողները կ'պակսին։

Հետևաբար բնաւ իրաւունք չունինք քննադատելու կամ այս ու այն պատճառաւ պատասխանատու բռնելու, այն կողմակերպութիւններն, որոնք ազատ ասպարէզ գտած են ու կ'շահագործեն զայն յօգուտ իրենց։

Դառնալով Երևանի ընդհատեալ բանակցութեանց ինչպէս ըսինք, մենք մեր յոյսն չենք կտրած և այն կարծիքն ունինք, որ այս կամ այն կերպով պիտի յառաջ գայ համերաշխութիւն մը որմէ պիտի գոհանան թէ՝ ռուսահայերն ու թրքահայերն. թէ Երևանի կառավարութիւնն և թէ Բարիզի հայ պատուիրակութիւնը։

Հ. Մ.

ՀԱՅՑԼԵՐՈՒՆ ՄԷՋ

Արդեօք Հայերն երբեք անդրադարձա՞ծ են թէ ինչ բանի կարօտ են ամենէ աւելի, արդեօք մեր պաշտօնական ու անպաշտօն մարմիններն խորհա՞ծ են թէ՝ ապագային, այս ժողովուրդին ամենէ աւելի պէտք ունեցածն ինչ պիտի ըլլայ։

Ամեն կողմէ ձեռնարկներ սկսած են ի գործ դրուիլ այս կամ այն տեսակ հաստատութիւն մը հիմնելու, ամեն կողմէ փափաք մը կ'արտայայտուի նորանոր հիմնարկութիւններու ձեռնարկելու, սակայն ոչ ոք կ'խորհի թէ՝ այդ հիմնարկութիւններն ու հաստատութիւններն վարելու համար, մարդու պէտք ունինք, կ'լսէ՞ք մարդու...։

Մէն մի գործի յատուկ մարդիկները ունի՞նք այսօր, դժբաղդաբար բացասական պիտի ըլլայ ստացուած պատասխանը։

Եթէ գործարաններ հիմնուելու փափաք կայ, ո՞ւր են մեքենագէտները ու ճարտարապետներն, եթէ առևտրական տուներ հիմնելու եռանդ կայ, ո՞ւր են առևտրական գործոց համար մեր տնօրէններն, եթէ դրամատուններ հաստատելու մտադրութիւն կայ, ուր են մեր դրամագէտները ու ելևմտագէտները։

Բայց այս ամենքէն առաջ եթէ մտադիր ենք նոր սերունդին տոկուն կրթութիւն մը և դաստիարակութիւն մը աւանդելու և այս մտօք կեդրոններ հաստատելու, ո՞ւր են սա կորող ու մասնագէտ ուսուցիչներն և ուսուցչուհիները...։

Ահա այս պատճառաւ կ'ըսեմ ամեն բանէ առաջ մարդը պատրաստենք, որպէսզի չձախողին մեր ձեռնարկներն և մանաւանդ պատրաստ ուսուցիչներ որոնք կոչում ու պարկանութիւն պիտի ստանձնեն ջամբել մեր նոր սերունդը, պատրաստելով զանոնք զանազան ասպարէզներու համար։

Երբ գործին բուն մարդը կ'պակսի, ի՞նչ օգուտ կունենայ հիմնուած որևէ գործ ու ձեռնարկ։

Այս մասին երբ պիտի մտադրեն անդրադառնալ մեր վերին իշխանութիւնները...։

ԽՍ

ԽԱՂԱՂՈՒԹԻՒՆԸ ՉԷ ՀԱՍՏԱՏՈՒԱԾ ԱԶԳԵՐՈՒ ԸՆԿԵՐԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ ՉԷ ԿԱԶՄՈՒԱԾ

Խաղաղութիւնը չէ հաստատուած, որովհետև ազգերու ընկերակցութիւնը չէ կազմուած։

Պատշաճ պիտի ըլլա՞ր ըսել թէ խաղաղութիւնը կը տիրէ աշխարհի վրայ։ Տակաւին հանդիսատես կ'ըլլանք առանց կարենալ վերջ մը դնելու, անթիւ վէճերու և կռիւներու, որոնք կը բաժնեն, ամբողջ Եւրոպայի, և նոյնիսկ անկէ դուրս գտնուող ժողովուրդները և ցեղերը, ռուսական երկրամասերէն սկսեալ մինչև տակաւին նոր ազգերու կարգը բարձրացած ազգութիւնները, որոնց ներքին հաւասարակշռութիւնը չի թոյլեր հաստատուած ըլլալ այնքան շուտ, և մանաւանդ, մինչև դեռ անծանօթ մնացած և հակառակ իրենց շահուն, ճանչցուելու տենչացող ազգութիւնները։ Զմոռնանք նաև թէ մեզի աւելի մօտ եղած Իսլանտական և Գաթալանական խնդիրները տակաւին լուծուած չե՛ն, և ոչ ալ վերջ գտած է, ծովերէն անդին խղճալի պայքարը մեր հայրենակիցներուն, անջատուած գոյներու թշուառական նախապաշարումով մը, Ֆրանսայի թշնամիին առջև այնքան հիանալի միութիւն մը ունենալէ յետոյ։

Ոչ այսպէս չէ խաղաղութեան կերպարանքը, և երբ խորհինք այդ մասին, կը հաստատենք թէ բոլոր դաշնակից և պատերազմիկ երկիրներէն, հակառակ անտեսական այնքան դժուարութիւններու, մերը Ֆրանսան, տակաւին ամենէ երջանիկն է։ Խաղաղութիւնը հոն կը յայտնուի աւելի նպաստաւոր լոյսով մը քան ոչ ուրեք։

Աւա՜ղ, մեր ներքին պայքարները վերջ չ'են գտած զայն նշմարեցինք երէկ. ընտրութեանց ժամանակ, բայց անիկա երանութիւն մըն է, մեզի հոմար բաղդատմամբ ուրիշներու։

։ Աւստրիան կը քաշէ իր մեղքերը, և ոչինչ կը մնայ այլևս իրմէ։ Չեխօ-Սլօվաքները և Հունգարացիները, զանազան տասը ցեղերու օժանդակութեամբ կը բաժնեն իրենց մէջ անոր մնացորդները։

Պոլշէվիկեան վտանգը տագնապի կ'ենթարկէ այս երկիրներէն իւրաքանչիւրին արևելեան սահմանները, եթէ երբէք չի նեղեր նոյնինքն գործադիր իշխանութիւնը։

Ցունաստան շատ դժուարութիւն պիտի [illegible] իր արեան և իր իրաւունքին յարգանքը պարտադրելու համար իրեն տրուելիք երկիրներուն։ Մինչդեռ Թուրքիա հպատակելով Գերմանիոյ թելադրութիւններուն, Բ. Դուռը, կը տարաձայնէ իր կորուստը և կը ծանուցանէ մօտալուտ խառնակութիւններ, հետևանք իր բանակին և վարչութեան մէջ սողոսկած յեղափոխական ծայրայեղ տարրերու, և այսպէսով կը ծածկէ իր սեպհական չարագործութեանց արձագանգները իր ոճիրներուն

Գալով Գերմանիոյ իւր միաձոյլ զանգուածը տակաւին կը դիմադրէ, բայց բաւական է ընդնշմարել իւր ձեւքը, արևելեան բոլոր դաւադրութեանց տակ, չկարենալ զինք շնորհաւորելու ինքզինք մեզմէ աւելի խաղաղասէր ցուցնելու համար։ Միայն Ֆրանսա խաղաղ է։ Ահա ստացուած արդիւնքը 1918ի Նոյեմբերէն, զինադադարէն ի վեր Ֆրանսայի արիւնը հոսելէ դադրած է։

Սակայն խիստ՛ ասսաէր պիտի ըլլար գոհունակութիւնը ամէն անոնց, որոնք բաւականանալով այսպիսի արդիւնքով մը, անզգայօրէն հանդիսատես պիտի ըլլային դրացի թէ հեռաւոր պայքարներու չարունակուող մարտիրոսութեանց և անվերջ հոգեվարքներու տեսարաններուն։

Է՜հ, ինչ պիտի ըսէ սեէ մէկը տուէք այս բոլոր ժողովուրդներուն իրենց ուզած ազատութիւնը. եւ այս էր նաև միաձայն փափաքը Վերսայլի Համաժողովին անդամներուն։ Բայց պէտք եղաւ ճանչ ալ որ մէկ քանի-

Ներու ազատութիւնը պիտի վտանգէր ուրիշներու ազատութեան, կամ թէ, պզտիկ ազգութեանց մեծ ազատութիւնը, պիտի խանգարէր իրենց գործերը, և թէ վերջապէս պէտք եղածը ճանչնալ թէ ազատութիւնը ամէն բանէ առաջ կը պահանջէ, իր գոյութեան ապահովելու անհրաժեշտ միջոցները։

(Շար.) Փ. ԺԱՆ ՏԷՍԹԻԵՕ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՓՈՐԹԸ ԵՒ ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Ամերիկեան Փորթի փոխանորդներու տարեկան ժողովը գումարուած է Հոկտ. 24ին Բեթլեհէմ Մէսէչուսէթ՝ Տէր. Պարքըն, որ նոր վերադարձած է Հայաստանէն, այդ ժողովին առջև հետևեալ կերպով արտայայտուած է.—

«...Մենք ազգովին պէտք չէ մոռնանք խոշտանգուած Հայաստանը՝ իր գերագոյն տառապանքի այս ժամուն։ Ցաւագին մի քանի ամիսներու — թերևս շաբաթներու — ընթացքին մի անգամ ընդ միշտ պիտի որոշուի Հայ ազգի ճակատագիրը։ Ան պէտք չէ որ բաժնուի՝ Եւրոպական պետութիւններու ընչաքաղցութեան կամ նախանձին պատճառաւ, և կամ փճանայ՝ Թուրքին կրունկին տակ։ Միայն Ամերիկա կրնայ հրամայականօրէն պահանջուած օգնութիւնը տրամադրել՝ փրկելու համար այս Քրիստոնեայ ժողովուրդը, իրենց և աշխարհի համար։ Անգլիա և Ֆրանսա կաշկանդուած են իրերամարտ շահերով, և արգիլեն Ռուսիա կը մերժէ անոնց օժանդակութիւնը Ռուսական Հայաստանի համար։ Հայեր ամէն տեղ և միաձայն կը խնդրեն մեծ, հզօր, բարերար, ձեռներէց և առնական Ամերիկա իրենց օգնութեան հասնի։ Առանց այս օգնութեան յոյս չկայ, այդ օգնութեամբ՝ անոնց առջև պիտի բացուի զարգացման նոր աշխարհ մը։

Ամերիկա չի կրնար մերժել Հայաստանէն եկող օգնութեան կոչին ընդ առաջ երթալու հարկը, ինչպէս չի մերժեց իր զաւակները ղրկել ծովերէն անդին, արգիլելու Ֆրանսայի կործանումը և աշխարհը փրկելու զօրապաշտութեան տիրապետութենէն։ Անմիջական և գործնական քայլ մըն պիտի փրկէ ազգ մը պիտի ցոյց տայ Ամերիկայի բարեխիղճական նպատակը՝ պատերազմի մասնակցելուն մէջ և պիտի ստեղծէ բարեկամական միջազգայնութեան նոր չափանիշ մը. Ամերիկա յուսախաբ պիտի ընէ՞ ընդհանուր ակնկալութիւնները։ Մենք չենք հաւատար թէ պիտի ընէ։

Սոյն տարեկան ժողովին մէջ Ամերիկեան Փորթի առաջնորդները ընդունած են հետևեալ յայտարարութիւնը. -

«Ամերիկեան Փորթի առաջնորդները կը հաւատան Ազգերու դաշնակցութեան։ Կը հաւատան թէ այս երկիրը պէտք է առաջնորդ հանդիսանայ աշխարհի խաղաղութիւն բերելու ձեռնարկին մէջ և թէ՝ դաշնակցութեան ներկայ յօդուածները լայն ասպարէզ նաև յաջողութիւն կը խոստանան և ապագայ բարեփոխումներու ալ առիթ կը ներկայացնեն։ Ներկայ յապաղումը անհարկի և աղէտաբեր կ՚ըլլայ, եթէ հաշուի առնուի ապառող աշխարհին ենթարկուած կորուստներն ու տառապանքը։ Այնպէս կը կարծուի թէ երբ Ազգերու դաշնակցութիւնը իրականութիւն մը դառնայ։ Հայաստանի կարօտութեանց նման կարօտութիւններուն շատ դիւրաւ կարելի պիտի ըլլայ գոհացում տալ բայց մինչև այդ ժամանակ և նոյն իսկ եթէ այդ ժամանակը երբեք չգայ, անոնք որ այս խնդիրը քաջ գիտեն խորապէս համոզուած են թէ Ամերիկա պարտի և կրնայ հիմա օգնութեան հասնիլ Հայ ցեղին։

«Ամերիկեան Փորթի ժողովին և Ազգային Խորհուրդի մէջ միաձայն հաւանութեամբ անցաւ սաստիկ տրուած որոշումը։ Անմիջական կերպով 600 տոլար հաւաքուեցաւ այն լուրը եկեղեցիներու մէջ տարածելու համար պէտք եղած ծախքին յատկացնելու, և զօրաւոր յանձնախումբ մը ընտրուեցաւ որ հիմա պատգամ մը կը ղրկէ ամէն մէկ եկեղեցիի և հովիւի, յուսալով որ եկեղեցիներէ, կիրակնօրեայ դպրոցներէ, աղօթատեղիներէ գործի մարդոցմէ, կանանց ակումբներէ, այլ մարդոց առևտրական կազմակերպութիւններէ հազարաւոր հեռագիրներ բողոքի և պահանջի հեղեղի մը պէս պիտի թափուին Քոնկրէսի և Ծերակոյտի ներկայացուցիչներուն վրայ։ Կամ Ուիլսընի առաջարկին միջոցաւ, կամ Ազգերու Դաշնակցութեան միջոցաւ, կամ դեռ հնարաւորելիք ուրիշ միջոցով մը յամենայն դէպս ՈՐԵՒԷ ԿԵՐՊՈՎ ԵՒ ՀԻՄԱ ԹՈՂ ԱՄԵՐԻԿԱ ՓՐԿԷ ՀԱՅԱՍՏԱՆԸ»։

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՓՈՐԹԻ ՈՐԴԵԳՐԱԾ ՈՐՈՇՈՒՄԸ

«Նկատելով որ Ամերիկեան ժողովուրդը Քրիստոնեայ եկեղեցիին միջոցաւ Թուրքիոյ բռնի ժողովուրդներուն հարիւր տարին ի վեր մարդասիրական ծառայութիւն մատուցած է և մարդկային ու նիւթական խոշոր շահերութիւններ ըրած է, նկատելով որ ներկայ ճգնաժամը ո՛չ միայն կ՚սպառնայ այն մարդասիրական ծառայութեան շարունակութեան այլ նոյն իսկ գոյութեանը՝ այն ժողովուրդին որուն համար անոնք հաստատուեցան, և նկատելով որ Միացեալ Նահանգներն է այն միակ մեծ պետութիւնը որ ի վիճակի է այն ծառայութիւնը մատուցանելու,

«ԿՈՐՈՇՈՒԻ ՈՒՐԵՄՆ, ՈՐ, Կրէնտ Րէփիտս, Միչիկըն հաւաքուած Ամերիկեան Փորթի խորունկ համոզումն այն է, թէ Միացեալ Նահանգներ պէտք է անմիջապէս Հայաստանի ժողովուրդը պաշտպանելու համար քայլ մը առնէ, նման անոր որ կը ներկայացուի ներկայիս Միացեալ Նահանգաց Ծերակոյտին առջև գտնուող Ուիլսընի առաջարկին մէջ։

«ԿՈՐՈՇՈՒԻ, ԴԱՐՁԵԱԼ, որ մեր այս որոշման օրինակները ղրկուին Միացեալ Նահանգաց Նախագահին, Արտաքին յարաբերութեանց յանձնախումբին, և Ծերակոյտի մեծամասնական և փոքրամասնական առաջնորդներուն։

«ԿՈՐՈՇՈՒԻ, ԴԱՐՁԵԱԼ որ յանձնախումբ մը ուղարկուի, մեր յարանուանութեան վերաբերող եկեղեցիներու հետ թղթակցելու համար՝ այն նպատակով որ անոնք սոյն քայլը առնելու ստիպեն Ծերակոյտի իրենց ներկայացուցիչները»։

ՀԱՅՈՑ ԵՂԱԾ ԽՈՍՏՈՒՄՆԵՐԸ

Ահաւասիկ նաև անցք մը այն նամակէն, զոր Լորտ Րոպըրթ Սէսիլ, Արտ. գործոց փոխ–նախարար, ղրկած էր Լորտ Պրայսի, 1918 Հոկտ. թուականաւ։

..Միւս կողմէ, Հայերու ըրած ծառայութիւնները հասարակաց դատին համար, ծառայութիւններ որոց մասին դուք կ՚ակնարկէիք ձեր նամակին մէջ, չեն կրնար մոռցուիլ։ Հոս պիտի յիշատակեմ 4 կէտեր, որոնք ըստ իմ կարծիքին կրնան նկատուիլ հայերու կողմէ, ազատութեան համար իրենց ունեցած իրաւունքին իբր հրավարտակ, կազմուած համաձայնականներու խումբով։

1. 1914ի աշնան, Թուրքերը պատգամաւորներ ղրկեցին Էրզրումի մէջ գումարուած Հայկական համագումարին, և խոստացան Հայաստանի ինքնավարութիւն շնորհել, եթէ հայերը յանձնառու ըլլային Թուրքիոյ պատերազմի ընթացքին օգնել զինական կերպով։ Հայերը պատասխանեցին թէ իրենք իբր անհատ իրենց պարտականութիւնը պիտի կատարեն բայց իբր ազգ չէին կրնար պաշտպանել Թուրքիոյ և իր գինակիցներուն դատը։

2. Այս քաջասիրտ մերժումին պատճառաւ է որ Թուրքիոյ հայերը ջարդուեցան Թուրք կառավարութեան կողմէ։ Բնակչութեան երկու երրորդը 700000է աւելի այր, կին և տղայ—յայտնապէս բնաջնջուած է մեթոտներէն ամենէն դժոխայինով և պազարեամբ։

3 Պատերազմին սկիզբն իսկ, Ռուսական տիրապետութեան տակ ապրող հայերն կազմակերպած են կամաւորական խումբեր, որոնք ազգային հերոս Անդրանիկի հրամանատարութեամբ դէմ դրին կովկասեան պայքարին ամենածանր կռիւներէն մի քանիին։

4. Նախորդ տարիին վերջ, Ռուս բանակին կործանումէն յետոյ, նոյն այդ հայկական ուժերը սահմանեցին կովկասեան ճակատին պաշտպանութիւնը և հինգ ամսուայ չափ յապաղեցուցին Թուրքերու յառաջխաղացքը, այսպէսով Միջագէտքի անգլիական բանակին նշանակալից ծառայութիւն մը կատարելով։

Հայերուն տակաւին շատ խոստումներ ըրին պատերազմի ընթացքին, այն վայրկեանէն ի վեր ուր Պ. Պրէանի յանուն Ֆրանսայի, նամակով մը բացած է յոյսի հորիզոններ, մինչև այն օրը երբ Համաժողովին Նախագահը Բարիզէն կը վանտէր, այնքան քիչ Բարձրագոյն Դրան պատուիրակները։ Ամէն տեղ կը կրկնէին թէ Հայկական ազգի մը գոյութիւնը պիտի ճանչցուի։ Մր. Լոյտ Ճորճ, երեք շաբաթ առաջ կը վերանորոգէր միակ ճառի մը մէջ բոլոր նախորդ խոստումները։ Սակայն Քէ տ՚Օրսէյի մէջ իրարու կը փսփսային թէ Լոյտ Ճորճի կարծիքը, թերևս բոլոր համաձայնականներու համար ընդունելի չէր։ Եւ Նոյ. 14ին Պ. Բրիյոն Ֆրանսայի արտ. գործոց նախարարը Լոնտոնէն կ՚դառնար ժպտալից, ուր գացած էր Հանրապետութեան նախագահին ընկերանալու պատրուակով իր կարծիքը տալու անգլիացի վարչապետին.... Շոգեկառքէն իջած պահուն. Բարիզի մէջ էնթէրվիւ տալով, «Բրէս տը Բարի»ի թղթակցին սապէս արտայայտուած է է ի մէջ այլոց։

«Թրքական հարցը խնդրոյ առարկայ եղած է։ Անգլիա և Ֆրանսա միակամ պիտի գործեն այս կէտին վրայ։ Իրենց քաղաքականութիւնն է՝ ազատել թուրք տիրապետութենէն ոչ-թուրք հողերը, և պաշտպանել ազգօրէն այն ազգութիւնները, ինչպէս հայերը որոնք կը գտնուին Թուրք կուսակալութեանց մէջ, առանց կարենալ մասնաւորապէս խօսելու հայկական երկրի մը վրայ։

«Նոյնպէս բոլոր հարցերուն վըրայ, հայեացքներու ուրախալի միութիւն մը յառաջ եկած է երկու կառավարութեանց միջև։»

ԳԼՕՏ ՖԷՐԱՆ

Տօք. Կ. Խաչերեան

ԲԺԻՇԿ, ՄԱՆԿԱԲԱՐՁ, ՎԻՐԱԲՈՅԺ

Հիւանդ կը քննէ ամէն օր իր բընակարանը Հայոց Թաղ, Զալկըճի Պաշը, թիւ 109 (Պալապանենց տունը և Բէշիրեէ ճաշատեղի Պ. Զարեհ Շըմերհաւոր դեղարանը։

Դիւրամատչելի պայմաններով պատրաստ է ընդունիլ բժշկական բաժանորդագրութիւն։

Ազգային Անցուդարձ

Զորեքշաբթի իրիկուն Քաղաքային ժողովը իր շաբաթական նիստը գումարեց նախագահութեամբ Տեղապահ Հօր։ Ներկայ էին Պ. Պ. Մ. Մօրուքեան, Յ. Հարենց. Վ. Էլմասեան, Կ. Պաքրճեան, Ց. Կիւզելեան, Վ. Պալապանեան։

1. Ընդունուեցաւ Միրայր Իփլիքճեանի հրաժարականը Տնտեսականի գանձապետութենէն և ընտրուեցաւ Գրիգոր Պերկամալեան։

2. Ցեղոյ նկատողութեան առնուեցաւ Նպաստաբաշխի դիմումը, որով կը յայտնէր իր քով դրամ մնացած չըլլալը և դրամ կը պահանջէր տարագրեալներուն բաժնելու համար։ Սակայն Հանգանակիչ Յանձնախումբին մօտ ատակ չըլլալուն համար որոշուեցաւ անմիջական դիմում կատարել արդէն արձանագրուողներու որպէսզի խոստացուած գումարները գանձուին։ Ժողովականներէն մին 200 ոսկի տըրամադրեց իր հաշւոյն որպէսզի մինչև անոնց գանձուիլը Նպաստաբաշխը իր մօտ դրամ ունենայ։

3. Աղքատախնամ ընկերութեան անդամ ընտրուեցան Պ. Պ. Յակոբ Կարապետեան և Միհրան Միհրանեան։

— Կաթոլիկ համայնքութեան Ծընընդեան տօնին առթիւ երէկ Տեղապահ Հայրը ընկերակցութեամբ փոխանորդ Տ. Յարութիւն քահանայի շընորհաւորական այցելութեան գացած է Մոնսէնիէօր Բոմբլլիի և Մխիթարեան հարց։

— Նոյն օրը այցելած են նաև հելլէն գրաւման բանակի նորեկ ընդհ. հրամանատարին և բարի գալուստ մաղթած են զօրավարին։

Տեղական Լուրեր

ԱՌՋԻ ՕՐ քաղաքս ժամանեց, յունական «Անփիթրիթ» նաւով զօրաբաժնի հրամանատար զօր. Միլիօթիս ընկերակցութեամբ մի քանի սպաներու։

Զօրավար Նիտէր ընդառաջ գացած է զօր. Միլիօթիսի և բարի գալուստ մաղթած՝ նաւուն մէջ։ Գըրաւման բանակի հրամանատարին հետ փութացած էին Զօր. Վլաքօբուլօ Գնդապետ Մազարաքիս, և ուրիշ բարձրաստիճան սպաներ։

Ցամաք ելնելուն, զօրավարը ողջունուած է խարսխող մարտանաւերէն։

ՏԵՂԱԿԱՆ թերթերը կը ծանուցանեն թէ կուսակալութիւնը Կէօզ — Թէփէի Թրամվէյի ընկերութեան պաշտօնագրով մը իմացուցած է որ, եթէ ընկերութիւնը նկատի չառնէ օրէնքները, ստիպուած պիտի ըլլան գրաւել թրամները։

ՀԱՆՐԱՅԻՆ առողջապահութեան տնօրէնութիւնն հետևեալը կը ծանուցանէ. –

Վերջին 24 ժամուան ընթացքին Իզմիրի մէջ պատահած են մահացու երկու ծաղիկ։

ԻԶՄԻՐ հասնելիք սպանիական շոգենաւ մը Մաթարանի թերակղզիին մօտ նաւաբեկութեան մը ենթակայ եղած է։ Նաւը մեծ բեռ մը ունէր սպանիական անուշեղէններու, որոնք Բիրէաի և Իզմիրի հրապարակին յատկացուած էին։ Նաւաբեկութեան մանրամասնութիւնները կը պակսին։

ՊԵՐԿԱՄԻ ոստիկանութիւնը կը տեղեկացնէ թէ, երկու օր առաջ, Սարըօղլու անուն Թուրք մը, առևտուրի վիճաբանութեան մը պահուն դանակով կ՚սպաննէ իր կինը, կը վիրաւորէ եղբայրը և հայրը։ Ոճրագործը փախչած է և ոստիկանութիւնը կը հետապնդէ։

ԱՌՋԻ ՕՐ, ժամը գիշերուան 9ին Բասմանիքօտիմու փողոցին մէջ հրդեհ մը ծագած է։ Սակայն հրշէջները շուտով հասնելով առաջքն առած են ծաւալման։ Վնասները քիչ են։

ՈՍԿԻԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ձերբակալած է յոյն կին մը, որ իր ծաղկախտաւոր զաւակը գաղտնի կը խնամէր առանց իմաց տալու առողջապահական մարմնոյն։

ԹԱՂԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆԸ հետեւեալը կը ծանուցանէ.—

Թաղապետութեան կողմէ աղբահաւաքներուն տրուած օրավարձքերը անբաւական ըլլալով յարմար դատուած է բարձրացնել անոնց վարձքերը։ Սակայն թաղապետութիւնը անկարող ըլլալով այս յաւելումը ընել համախորհուրդ տեղւոյս դաշնակից հանրային առողջապահութեան մարմնոյն որոշած է աղբերու վրայ դրուած տուրքին քանակն աւելցնել։

Այս տուրքը եռամսեայ գանձում մը պիտի ունենայ և 5—20 փոփոխութիւն մը պիտի կրէ տուներու և վաճառանոցներու վիճակին համեմատ։ Այս որոշումը հաստատուած է քաղաքիս բոլոր հիւպատոսարաններէն, և համաձայնական հպատակները հրաւիրուած են վճարել իրենց ներկայացուած տուրքերը։

ԱՃՈՒՐԴ

Իզմիրի չին. պարենաւորման յանձնախումբէն

Ցետագայ իրերը, անպէտք զին. գործերու, աճուրդի դրուած են վաւերացուած պարենաւորման ընդհ. յանձնախումբի թիւ 10,711 հրամանագրով։

1.	7350	զինուորներու կօշիկ
2.	2800	բրդէ շապիկ (խաքի)
3.	2190	» տափատ »
4.	2940	զոյգ գուլպայ
5.	800	հետեւակազօրքի կրկնոց
6.	623	բրդէ գօտի
7.	5000	անդրավարտիկ
8.	2800	շապիկ
9,	1600	բրդէ ֆանէլա
10.	1550	կաշիէ բաճկոնակ
11.	1600	ամառուայ շապիկ
12.	1200	» » տափատ
13.	3437	զին. գլխարկ
14.	3882	զոյգ ձեռնոց
15.	700	կտոր գուլպայ
16.	60	Թանապարի կրկնոց
17.	150	բաճկոնակ
18.	250	գլխարկ
19.	96	ձգափոկ
20.	79	վզնոց
21.	30	էվզօնի տափատ
22.	450	» կրկնոց
23.	2200	փսթանէլ
24.	35	կնգղաւոր կրկնոց
25.	88	ֆէս
26.	1445	էվզօնի կօշիկ
27.	51	ծնգակապ
28.	56	երկայն գուլպայ
29.	540	պայուսակ
30.	3800	զինուորական ջրաման
31.	1891	գուշ (քեասէ)
32.	900	պնակ
33.	300	ծածկոց (պաթանիա)
34.	230	թեթեւ ծածկոց
35.	1240	վրան
36.	300	անձեռոց
37.	8	խթան
38.	1580	դիմակ հեղձուցիչ կազերու
39.	181	պայուսակի մասեր [հմր.
40.	346	սկահ
41.	231	պատարաքաղ
42.	184	գթալ
43.	44	հագուստի խոզանակ
44.	6	կօշիկի »
45.	23	նուրբ »
46.	500	»
47.	129	ընդունարան կտաւէ
48.	380	քերոց (ձիու)
49.	3	կոնաձեւ վրան
50.	35	լապտեր
51.	15000	պարկ
52.	5000	կտոր տակառի փայտ
53.	2002	» » »
4.	1000	երկաթէ շրջանակ տակառի
55.	2500	թիթեղեայ ընդունարան
56.	1600	կտոր փայտեայ տուփ

Վճարման պայմանները

Ա. Աճուրդը տեղի պիտի ունենայ Բունթա գործածուած իրերու մթերանոցին մէջ, Կիրակի Երկուշաբթի և Երեքշաբթի 15/28, 16/29, 17/30 Դեկտ. ժամը 9 (կ. Ա.)։

Բ. Ամէն անոնք որ կուզեն մասնակցիլ, պէտք են մինչև շաբաթ 14/27, յանձնել 500 տրախմի, պարենաւորման գանձապետութեան, իբր երաշխաւորութիւն՝ իր մասնակցութեան։

Գ. 500 տրախմիի գումարը վերջին գնողին հաշւոյն անցնելով, միւս մասնակցողներունը պիտի յանձնուի։

Դ. Գնորդը, պէտք է 10 օրուան մէջ փոխադրէ ապրանքները իր ծախքերով.

Ե. Վճարումը պիտի ըլլայ, անմիջապէս որ աճուրդը վերջանայ։

Զ. Մասնակցողները կրնան այցելել աճուրդի դրուած ապրանքները, Բունթա գործածուած իրերու մթերանոցին մէջ։

Աւելի լայն տեղեկութեանց համար դիմել պարենաւորման գանձապետութեան։

Զինուորական պարենաւորման
Գանձապետ՝ Բ. ԲԱԲԱԵՕՐԻՈՒ
Իզմիր 4/17 Դեկտ. 1919

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

ԶՄԻՒՌՆԻՈՅ ԴԱՏԱՍ. ԽՈՐՀՐԴՈՅ

Զմիւռնիոյ բնակիչներէն Պր. Կարապետ Ցակոբեանի (Սպարթացի) դէմ իր կինը Տիկ. Սիրանոյշ ամուսնալուծման դատ բացած ըլլալով, յիշեալ Կրպ. Ցակոբեանը քաղաքէս բացակայ՝ և ուրտեղ գտնուիլը յայտնի չըլլալուն, սոյն պաշտօնական ծանուցագրով կը հրաւիրուի Թուականէս մինչև 15 օր, գալ ներկայանալ դատաստանական խորհրդոյ, Ազգ. Առաջնորդարան, հակառակ պարագային ի բացակայութեան պիտի կատարուի դատավարութիւն,

ԴԱՏԱՍ. ԽՈՐՀՈՒՐԴ
10 Դեկ. 919 Իզմիր (Կնք)

ՀԱՅ ԸՆԹԵՐՑԱՏԱՆ

Վարչութիւնը հասարակութեան կը տեղեկացնէ թէ՝ այսուհետև բաց է ամէն օր իրիկուան ժամը 5—8 և կիրակի օր 9—12։

ՄԵԾ ՕՔԱԶԻՕՆ

Յ. ՓՕՍԹԱՆՃԵԱՆ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ ՍՏԱՑԱԾ Է

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՅԱՅՏՆԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆՆԵՐԷ

Մանաւանդ վերջին նորաձեւութեամբ

Կանանց չիք մանթոներ
Կանանց քօսթիւմ_թայեօռներ
Արանց բալթօներ և քօսթիւմներ
Ամերիկեան կալօշներ
Հովանոցներու զանազանութիւն
Անգլ. նորաձեւ մուշամպա վերարկուներ

ԳԻՆԵՐԸ ԱՆՄՐՑԵԼԻ

Ճիշէճիլէր փողոց թիւ 58
ԻԶՄԻՐ

ՎԵՐՋԻՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

26 Դեկտեմբեր 1919

ՀԱՅ ԳԱՂԹԱԿԱՆՆԵՐԸ

Անգլիոյ՝ Ֆրանսայի յանձնած 12 հազար Հայ գաղթականները ֆրանսական կառավարութիւնը Ատանա փոխադրած է։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՇԱՀԵՐԸ

Պէյրութի Ամերիկեան և Դանիական հիւպատոսները հոն գտնուող անգլիացիներու շահերն պաշտպանելու պաշտօն ստանձնած են։

ՊԱՇԱՐՄԱՆ ՎԻՃԱԿ

Միտիլլիի Սամոսի, Քիոսի կղզիներէ յունական կառավարութիւնը պաշարման վիճակը վերցուցած է։

ԺԱՄԱՆՈՒՄ

Բարիզէն մեկնող Ամերիկեան պատուիրակութիւնը Նիւ-Եորք հասած է։

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՐՑԸ

Զուիցերիայի ականաւոր դիւանագէտներ Հաշտութեան Համաժողովին դիմելով Հայաստանի անկախութիւնը պահանջած են։

Լորտ Քըրզըն նմանապէս բարլամէնթին մէջ այս հարցի շուրջ խօսելով մէկ ծովէն միւսը երկարող մեծ Հայաստանի մը կազմութիւնը անկարելի նկատած է։

ՆՈՐ ԴԱՍ ՄԸ

Մ. Լօյտ Ճորճ վերջերս բարլամէնտի մէջ ըրած յայտարարութեանց մէջ ըսած է թէ՝ ընդհանուր պատերազմի մէջ Համաձայնական պետութեանց դէմ դաւաճանող Թուրքիոյ անկարելի է յանձնել նեղուցներու բանալիները։

ՔԱՅԶԷՐԻ ԽՆԴԻՐԸ

Հոլանտայի կառավարութիւնը պաշտօնապէս Համաձայնականներու յայտարարած է թէ նախորդ գերման կայսրը չպիտի յանձնէ Պերլինի կառավարութեան։

ՀԵԼԼԷՆ ՆԱՒԱՏՈՐՄԸ

Ցունաստան մօտ օրէն երեք պատերազմական նաւ և քանի մը թեթև յածանաւեր պիտի յանձնարարէ։

ՎԵՐԱԴԱՐՁ

Թուրքիոյ հաշտութեան մասին խորհրդակցութիւններն շարունակելու համար Լոնտոն գացող Ֆրանսայի արտաքին գործոց փոխ.նախարար և քաղաքական գործերու ընդհանուր տնօրէն Մ. Պէրթըլօ Լոնտոնէն Բարիզ վերադարձած է։

ԺԱՆՏԱԽՏ

Կ. Պոլսոյ մէջ վերջին 24 ժամուան, մէջ ժանտախտի որևէ դէպք պատահած չէ։

ՅԻՇԱՏԱԿԱԳԻՐ ՄԸ

Ամերիկեան Պոլսոյ նախորդ դեսպան Մորկէնթաու՝ Ուիլսընի ժառուցած իր յիշատակագրին մէջ իր կարծիքը յայտնած է։

Ի՞ՆՉ ԿԸ ԳՐԷ «ԹԱՆ»

«Թան» վերջերս Արևելեան խնդիրներու մասին հրատարակած մէկ յօդուածին մէջ, կը գրէ թէ՝ Ամերիկա անպայմանաբար պէտք է մասնակցի Թուրքիոյ Հայաստանի և Պարսկաստանի խնդիրներու լուծման։

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԱՍԻՆ

«Աքսիոն Ֆրանսէզ» կը գրէ թէ՝ Թուրքիոյ բաժանումը ոչ Ֆրանսայի ոչ Անգլիոյ շահերուն համապատասխան է։

ՀԱՇՏՈՒԹԵԱՆ ԴԱՇՆԱԳԻՐԸ

Վերսայլի հաշտութեան դաշնագիրը նոր տարիէն առաջ գործադրութեան դրուիլը խիստ հաւանական է։

ԶԻՆԱՑԻՆԵՐԸ

Վերջերս Պոլիս հասնող երկու հարիւր Զինացիները ածխահանքերու մէջ աշխատելու յատկացուած են։

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ ԿԱՅՍՐԸ

Գերմանիոյ կայսեր և գահաժառանգին միջև սասկալի հակառակութիւն մը յառաջ եկած ըլլալը կ'տեղեկացնեն Լահէյէ։

ԱՏԼԱՆՏԵԱՆԻ ՄԷՋ ԱԼ

Բարիզէն կը տեղեկացնեն թէ Ատլանտեանի մէջ ալ սոսկալի փոթորիկներ ծագած են։ Հարիւրէ աւելի նաւեր որոնք կը պարունակեն 20 հազար ճամ- [illegible]

ՎԵՐՋԱՊԷՍ

Հասաւ այնքան ատենէ ի վեր անհամբերութեամբ սպասուած՝ շքեղատեսիլ **ԶԵՆԻԹ** *ժամացոյցները:*

ԿԸ ԾԱԽՈՒԻՆ՝

ՎԱՀԱՆ ԶՄԻՒՌՆԱԿԷՍԵԱՆի

վաճառատունը ի Զուխա Պէզեսթէն, թիւ 13 — 15:

Ընդհանուր ներկայացուցիչ Իզմիրի, Կոնիայի, Պրուսայի, Այտընի նահանգներուն եւ Արշիպեղագոսի կղզիոյ:

Կը ծախուին նաեւ ամեն ժամագործներուն քով:

ՔԱԲՍՈՒԹՕ Գ. ԵԱԳՈՒԲ

ԽԱՆՏԷՎԼԻ ԽԱՆ 7

(Փէշտիմալճըլար պոշը)

Անոնք որ կ'փափաքին, Զամիշի զուտ օղի գործածել, անարատ մաքուր և խնամով պատրաստուած, թող դիմեն վերևի հասցէին, թէ մեծաքանակ և թէ փոքրաքանակ գնումներու համար,

ԳԻՆԸ ՄԷԿ ՄԻ ՕԽԱՅ 50 ՂՐՇ.

Անհաւատալի գին մը, որովհետև այս ըմպելին արտածութեան համար պատրաստուած է, բայց արտածել կարելի չըլլալով տեղւոյս վրայ վաճառել որոշուած է այս աժան գնով:

ԿԱՀԱԳՈՐԾ

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ

(Ս. Ստեփաննոսի փակին մէջ)

Հիւսնութեան և կահագործութեան արհեստին վերաբերեալ ամեն տեսակ գործեր վերջին կատարելութեամբ կը շինէ, կ'ստանձնէ ամեն տեսակ յանձնառութիւններ:

Մաքուր և խնամեալ գործ:

Գիները չափաւոր:

ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԻ ՁԱՅՆԸ

Օրաթերթ քաղաքական և հասարակական

Խմբագրապետ՝

ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՅԱԿՈԲԵԱՆ

Տարեկան բաժնեգին 700 ղրշ.

ԿԱՐԱՊԵՏ ՄԱՐԱՆԿՕԶԵԱՆ

ԲԱՐԱԼԷԼ ԹԻՒ 30

ԳՈՐԾԱՐԱՆ

ԹԱՀԻՆԻ ԵՒ ՀԷԼՎԱՅԻ

ՇՈԳԻԱՇԱՐԺ ԳՈՐԾԱՐԱՆ

Օրական 8000 օխա արտադրող պարզ եւ պիստակախառն

ԼԻՒՔՍԻ ՀԷԼՎԱ

ՄԱՔՈՒՐ, ՀԱՄԵՂ ԵՒ ԱԺԱՆ

Կ'ընդունուին մեծաքանակ յանձնարարութիւնք լիւքսի տեսակները կը ծախուին վերևի հասցէին և Հայոց Թաղ, Գալապաճեանի վաճառատունը:

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կրակի դէմ.—

NATIONAL UNION SOCIETY LTD.
LONDON

CENTRAL INSURANCE CO. LTD.
LONDON

Ծովային.—

PHŒNIX ASSURANCE COMPANY LTD.
LIVERPOOL

Դիմել մանրամասնութեանց համար.

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼՆԵՐ

Լ. ԵՒ Լ. ՎԱՐՊԵՏԵԱՆ

ՏՊԱՐԱՆ ՄԱՄՈՒՐԵԱՆ

ՀԻՄՆՈՒԱԾ 1883ԻՆ

ՏՊԱՐԱՆԻՍ մէջ կը տպագրուին գրքեր, գրքոյկներ, տետրակներ, յայտարարութիւններ, հարսանեկան հրաւիրագիրներ, զեկուցատոմսեր ու մահազդներ եւն.

ՏՊԱՐԱՆԻՍ մէջ կը տպուին նամակագլուխներ, պահարաններ, հաշուեցուցակներ, ընկալագրեր, վերջապէս վաճառատան մը վերաբերեալ ամեն տեսակ տպագրական գործեր:

ՏՊԱՐԱՆԻՍ մէջ կը տպուին տեղեկագիրներ, երեկոյթներու նամակ-հրաւիրագրեր տոմսակներ եւ վերջապէս տպագրական արհեստին վերաբերեալ ամեն տեսակ գործեր:

Ամեն լեզուէ՝ ՀԱՅԵՐԷՆ, ՖՐԱՆՍԵՐԷՆ, ԱՆԳԼԻԵՐԷՆ, ՅՈՒՆԱՐԷՆ, ԹՈՒՐՔԵՐԷՆ

ՏԵՍԱԿՆԵՐՈՒ ԳԵՂԵՑԿՈՒԹԻՒՆ

ՅԱՐԵՆ ՏԵՍԱԿ ԳՈՅՆԵՐՈՎ

Մաքուր եւ խնամեալ գործ օրուան գիներու վրայ

Տպարանս բաց է առաւօտէ մինչեւ կէս գիշեր խնդրանքներու համար

ՎՃԱՐՄՈՒՆՔ ԿԱՆԽԻԿ

„ԱՐԵՒԵԼԵԱՆ ՄԱՄՈՒԼ"

Թերթիս ծաւալը աւելի ընդարձակուած ըլլալով, այժմ ի վիճակի ենք աւելի լայն տեղ մը տալ ծանուցմանց բաժնին, նոյնիսկ երբ ամեն օր հարկ ըլլայ միեւնոյն ծանուցումը կրկնել, ինչ որ ասկից առաջ ի վիճակի չէինք ընելու:

Գոհացուցիչ պայմաններ փոքր կամ մեծ, մէկ կամ աւելի ծանուցմանց համար:

Դիմումներ կ'ընդունուին առտուընէ մինչեւ կէս գիշեր:

ԿԱՆԽԻԿ ՎՃԱՐՈՒՄ

Մ. Յ. ԲԱՐԹԻԿԵԱՆ (22)

ԼԷՈՆԱՐՏԱ

ՊԵԷՕՐՆՍԹԵՐՆԷ ՊԵԷՕՐՆՍՕՆ

ԵՊԻՍԿ.— Ճիշդ է — Այո՛ — Անշուշտ, եթէ խնդրին մօտենանք ա՛յդ տեսակէտէ, ըսելու բան չունիմ:

ԼԷՈՆԱՐՏԱ.— Չէ՞ք հաւատար:

ԵՊԻՍԿ.— Կը փափաքէի որ խնդիրը կրնայի ունենալ ի՛մ իսկ հաւատացածէս: Սակայն կասկած չունիմ, Տկն. Ֆա՛լք.

ԼԷՈՆԱՐՏԱ.— Բայց ապահովաբար պիտի ընդունիք թէ մարդիկ պէտք է բարիք ընեն նոյնիսկ իրենց պատիւը վտանգի ենթարկելով, այնպէս չէ՞:

ԵՊԻՍԿ.— Անտարակո՛յս:

ԼԷՈՆԱՐՏԱ.— Լա՛ւ, Ձերդ Մեծապատուութիւնը չհաճի՞ր իրե՛ն իսկ կիրարկել այդ ճշմարտութիւնը: Շատ հաւանական է որ հասարակութեան Ձեր վրայ ունեցած կարծիքը պահ մը խախտի մի քիչ, եթէ ինծի այցելութիւն տայիք, բայց հիմա իմ իսկ բերնէս հաստատ թէ սխալ են Ձեր լսած տարաձայնութիւնները և թէ դուք պէտք էր որ ամենէն աւելի նախանձախնդիր ըլլայիք զիս պաշտպանել, իմ փորձած ձեռնարկիս մէջ: Եւ այդ կերպով բարեգործութիւն մ'ըրած պիտի ըլլայիք այս երկու երիտասարդներուն և ինծի, առանց վնասելու զիս: Մինչև հիմա բաւական տարի եր ապրեցայ լոկ ուրիշներու համար: Առանց ոեւէ գոհացումի ո՛չ ոք կրնար ընել այս բանը, թէ՛ր իմ — մանաւանդ իմ պարագաներուս տակ, ոչ ոք կ'զգայ թէ լրացած է իր կեանքը:

ԵՊԻՍԿ.— Երիտասարդի հոգի ունիք, Տկն. Ֆալք:

ԼԷՈՆԱՐՏԱ.— Ո՛չ, ո՛չ. այդ իսկ չեմ անցուցած առանց տառապանքի: Եւ այժմ փոքրիկ վարձատրութիւն մըն է որ կուզեմ անոր համար: Ո՞վ պիտի չուզէր: Կուզեմ ապրիլ անոնց հետ՝ որոնց համար կեանքս զոհեցի, կուզեմ տեսնել անոնց երջանկութիւնը և իմս ընել այդ: Զիս մի՛ զրկէք այս բանէն, թէ՛ր իմ: Ձեզմէ՝ կախում ունի:

ԵՊԻՍԿ.— Նոյնիսկ չեմ հասկնար թէ ինչպէս կրնայ կախում ունենալ ինձմէ:

ԼԷՈՆԱՐՏԱ.— Սա պատճառով Ձեզմէ կախում ունի թէ, եթէ իմ տարագրութիւ՛նս պիտի ըլլայ Ակօթի ամուսնութեան գինը, քեռայրիկս երբե՛ք պիտի չհաւանի ամուսնանալ Ձեր եղբօրորդւոյն հետ:

ԵՊԻՍԿ.— Շատ վշտացուցիչ պիտի ըլլայ այդ ինծի համար, Տկն. Ֆալք:

ԼԷՈՆԱՐՏԱ.— Աճապարեցի Ձեզի գալ, այդ մասին իր բան մը հասկնալէն առաջ: Հետս բերի Ձեր նամակը: Ե՛տ առէք, թէ՛ր իմ: (Նամակը կը փնտռէ գրպանէն):

ԵՊԻՍԿ.— (Տեսնելով անձկութեանը բազմացումը) Ի՞նչ կորսնցուցիք:

ԼԷՈՆԱՐՏԱ.— Նամա՛կը:— Դուրս ելլելու համար հագուստս հագած պահուս գրասեղանիս վրան դրած էի, հոս բերել մտադրած ըլլալով, սակայն աճապարանքէս և անձկութենէս մոռցեր եմ: Իսկ հիմա Ակօթ նոյն սեղանին վրայ հաշիւներ կ'ընէ: Եթէ տեսնէ ձեր ձեռագիրը անմիջապէս բան մը պիտի կասկածի, քանզի ձեզի կը սպասէինք ամէն օր, բնականաբար:

ԵՊԻՍԿ.— Լա՛ւ, ուրիշ բան մը չկա՞յ ընելու արդեօք:

ԼԷՈՆԱՐՏԱ.— Ապահովաբար կայ: Ակօթ երբ հոս գայ— որովհետեւ պիտի իմանայ ամէն ինչ և ուղղակի հոս պիտի գայ— կարելի չէ՛ր որ Ձերդ Մեծապատուութիւնը առանձին տեսնուի հետը ու ըսէ իրեն— (խօսքը կընդմիջէ):

ԵՊԻՍԿ.— Ի՞նչ ըսել:

ԼԷՈՆԱՐՏԱ.— Ըսէիք թէ սխալած էք: Մարդիկ պէտք է որ դատուին ո՛չ թէ իրենց թերութիւններովը այլ իրենց գործերովը. ո՛չ թէ իրենց համոզումներովը այլ իրենց դէպի բարիին ու ճշմարտին ունեցած ջանքերովը: Թէ գալ Կիրակի այցելութիւն տալով մօրաքրոջը՝ հասարակութեանց սորվեցնել այս դասը: (ՄԵԾ ՄԱՅՐ գլուխը կը ճօճէ հաւանութիւն ցուցնելով: ԼԷՈՆԱՐՏԱ կը տեսնէ. ձեռքը կը բռնէ և կրկին ԵՊԻՍԿՈՊՈՍԻՆ կը դառնայ): Սա յարգելի տիկինն ալ կ'պաղատի ինծի համար: Այնպիսի օրուան մը կը պատկանի ան որ մերինէն աւելի ներողամիտ էր— յամենայն դէպս գէթ մեր այս փոքրիկ գաւառացի տեղէն աւելի ներող: Սա երկու բառերու մէջ ամփոփուած է իր երկար կեանքին բոլոր իմաստութիւնը.— «Ներող եղէք»:

ԵՊԻՍԿ.— Տեսակ մը ներողամտութիւն կայ որ արգիլուած է մեզի, Տիկին Ֆալք.— այն ներողամտութիւնը որ կը ջնջէ բարիին ու չարին միջև դրուած զանազանութիւնը: Ա՛յդ է ինչ որ կը նշանակէ մեծ մօրս օրուան «ներողամտութիւնը», սակայն հետեւելի օրինակ մը չէ այդ:

(Շարունակելի)